

Inhoudsindicaties:

B20.3 en B21 KO. Ontheffing predikant wegens gewichtige redenen versus schorsing, mogelijk gevolgd door afzetting. Kerkrechtelijk kader. Als sprake is van één van de in B21.1 KO genoemde zonden dient overgegaan te worden tot schorsing. De weg van ontheffing kan dan niet aan de orde zijn. De kerkenraad heeft geen keuzevrijheid op dat punt. Na schorsing kan de kerkenraad met berouw, bekering, schuldbelijdenis en verzoening rekening houden bij de vervolgbeslissing of afzetting moet volgen.

Communicatie naar de gemeente vindt plaats op basis van gezamenlijk overleg tussen kerkenraad en predikant. Als overeenstemming ontbreekt, behoudt de kerkenraad zijn eigen verantwoordelijkheid met inachtneming van een zorgvuldige belangenafweging.

Voor een kostenveroordeling voor één van de partijen ontbreekt een kerkrechtelijke grondslag.

Uitspraak van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederlanden van Meppel, bijeen te Elspeek op 24 november 2017

inzake:

het hoger beroep van de kerkenraad van de Gereformeerde Kerk te X. tegen de uitspraak van de Commissie van Beroep in Predikantszaken van 12 juni 2017, waarbij in beroep is geoordeeld over het besluit van de kerkenraad van X. van 8 november 2016 tot ontheffing van ds. Y. uit het ambt van predikant wegens gewichtige redenen als bedoeld in artikel B20.3 van de kerkorde.

I. Procesverloop

1. In haar uitspraak van 12 juni 2017 heeft de Commissie van Beroep in Predikantszaken (verder: de CvBP) de feiten in deze zaak weergegeven. De kerkenraad van X. (verder: de kerkenraad) en ds. Y. (verder: de predikant) hebben tijdens de hoorzitting van de deputaten hoger beroep aangegeven deze feiten niet te betwisten. In hoger beroep dient dan ook van deze feiten te worden uitgegaan, die hier als herhaald en ingelast worden beschouwd.
2. Op 21 juli 2017 heeft de kerkenraad door zijn gemachtigde mr. P.T. Pel (voorlopig) hoger beroep ingesteld tegen de uitspraak van de CvBP van 12 juni 2017. Op 9 september 2017 heeft de kerkenraad in een aanvullend hoger beroepschrift de gronden voor zijn hoger beroep toegelicht.
3. Daartoe door de deputaten hoger beroep in de gelegenheid gesteld, heeft de predikant door zijn gemachtigde mevrouw mr. G.T. Varwijk, op 9 oktober 2017 een verweerschrift ingediend.

II. Ontvankelijkheid

De kerkenraad heeft conform artikel F77.2 van de kerkorde (verder: KO) tijdig hoger beroep ingesteld en is daarmee ontvankelijk in zijn hoger beroep. Voor het overige zijn er geen ontvankelijkheidsvragen aan de orde.

III. Hoorzitting

Op 11 oktober 2017 hebben de deputaten hoger beroep een hoorzitting gehouden waar de kerkenraad en de predikant hun standpunten mondeling hebben toegelicht. Het verslag van deze hoorzitting is in concept aan partijen voorgelegd en is na verwerking van hun opmerkingen door de deputaten vastgesteld. Het vastgestelde verslag is bij deze uitspraak bijgevoegd.

Op 24 november 2017 zijn de kerkenraad en de predikant in de gelegenheid gesteld ten overstaan van de generale synode te reageren op de hen toegezonden conceptuitspraak. De kerkenraad heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt. De predikant heeft aangegeven niet aanwezig te kunnen zijn en heeft zijn reactie schriftelijk aan de generale synode kenbaar gemaakt. Met instemming van de kerkenraad is deze reactie ter vergadering voorgelezen. De generale synode heeft de reactie van de kerkenraad en de predikant in haar beraadslaging gewogen en voor zover zij daartoe aanleiding ziet in deze uitspraak verwerkt.

IV. Geschil in hoger beroep

De CvBP heeft in haar uitspraak van 12 juni 2017:

1. het besluit van de kerkenraad van 8 november 2016 tot ontheffing van de predikant uit het ambt van predikant niet rechtsgeldig verklaard;
2. de kerkenraad opgedragen de gemeente mee te delen dat het onjuist was dat hij conclusies uit het rapport van Z. zonder toestemming van de predikant met de gemeente heeft gedeeld;
3. het anders of meer door de predikant verzochte afgewezen;
4. bepaalt dat de kerkenraad als de in het ongelijk gestelde partij de predikant een bedrag van € 1.808,00 als kosten voor zijn rechtsbijstand zal vergoeden.

In hoger beroep ligt primair ter beoordeling de vraag voor of de CvBP op juiste gronden tot het oordeel (onder 1) is gekomen dat de ontheffing uit het ambt van predikant niet rechtsgeldig is. De vraag is daarbij aan de orde of op grond van artikel B20.3 KO sprake is van gewichtige redenen om tot ontheffing over te kunnen gaan. Als gewichtige redenen zijn door de kerkenraad aangevoerd de misdragingen in de ambtsbediening. In haar uitspraak heeft de CvBP als kern van het geschil (pagina 7, onder 1) aangegeven dat door de kerkenraad als gewichtige redenen ook is aangevoerd de blijvende verhindering het predikantschap te vervullen als gevolg van ziekte of ongeval. De kerkenraad heeft in hoger beroep aangevoerd dat dit in zijn besluit tot ontheffing niet aan de orde is omdat dit verwijst naar artikel B20.2 KO en de kerkenraad slechts artikel B20.3 KO aan zijn besluit ten grondslag heeft gelegd. De generale synode kan zich hierin vinden zodat in hoger beroep de verwijzing naar artikel B20.2 buiten beschouwing zal blijven.

Ook de uitspraak van de CvBP onder 2 en 4 ligt in hoger beroep ter beoordeling voor. De uitspraak onder 3 is in hoger beroep niet aan de orde omdat de predikant daartegen niet in hoger beroep is gekomen.

V. Op het hoger beroep van toepassing zijnde regelgeving

Het besluit van de kerkenraad tot ontheffing uit het ambt van predikant dateert van 8 november 2016. Hierop is de KO (2014) van toepassing die in werking is getreden op 1 juli 2015. Per 1 juli 2017 is op grond van artikel B8 KO de Generale regeling voor predikantszaken in werking getreden. Deze generale regeling is op dit hoger beroep niet van toepassing. De Generale Synode van Meppel heeft bij deze generale regeling overgangsrecht vastgesteld (www.gkv.nl/kerkorde/overgangsrecht). De inhoud van dit overgangsrecht is voor dit hoger beroep niet van belang. Teruggevallen dient dan ook te worden op het overgangsrecht dat de Generale Synode van Ede heeft vastgesteld in verband met het nog ontbreken van een Generale regeling voor predikantszaken. Onder het overgangsrecht zijn door de generale synode gebracht de volgende regelingen:

1. Blijvende verhindering als gevolg van ziekte of ongeval (B17.2): GS 1902, art. 144 en GS 1936, art. 173.

2. Inschakeling generale deputaten bij spanning tussen kerkenraad en predikant (B18): GS 2005, art. 55, besluit 5.
 3. Regeling bij losmaking (B19): GS 1999, art. 30, besluit 2; GS 2002, art. 29, besluit 6 en GS 2011, art. 31, besluit 5.
 4. Financiële regeling bij ontheffing (B20.4): GS 2005, art. 55, besluit 7.
- De regeling onder 4 is – voor zover aan de orde komt - in dit hoger beroep van toepassing.

VI. Beoordeling van het geschil onder 1: het niet rechtsgeldig verklaren van de ontheffing

De CvBP heeft kort samengevat geoordeeld dat - hoewel de door de kerkenraad genoemde misdragingen van de predikant op zichzelf gewichtige redenen vormen - ontheffing uit het ambt van predikant wegens gewichtige redenen niet behoort te worden toegepast wanneer sprake is van een situatie waarin door de kerkenraad kerkelijke tucht naar artikel B21 KO wordt gehanteerd of moet worden gehanteerd. Die situatie doet zich hier voor. De betreffende gedragingen van de predikant kunnen dan ook niet worden aanvaard als grond voor een ontheffingsbesluit.

De kerkenraad heeft kort samengevat in hoger beroep ingebracht dat hij het oordeel niet onderschrijft dat de weg van schorsing en afzetting de enig begaanbare weg is en dat de weg van ontheffing is geblokkeerd c.q. verboden. Het blijft een afweging in het concrete geval wanneer wel en niet de weg van ontheffing op grond van artikel B20.3 KO dan wel van afzetting op grond van artikel B21 KO gevolgd moet worden. De CvBP is in haar uitspraak ook van oordeel dat de misdragingen van de predikant op zichzelf gewichtige redenen vormen voor ontheffing van het ambt. De kerkenraad onderschrijft dat oordeel. De enige reden van de CvBP om het besluit tot ontheffing niet te bekrachtigen is gelegen in de opvatting dat ontheffing wegens gewichtige redenen niet kan als er tucht moet worden gehanteerd. Dat impliceert dat de CvBP vindt dat er in casu tucht had moeten worden gehanteerd. Met dit oordeel is de kerkenraad het niet eens. En de CvBP treedt met dit oordeel ook buiten haar bevoegdheid. Overigens heeft de kerkenraad tucht toegepast in de vorm van een ambtelijke vermaning.

De predikant wijst er samengevat in zijn verweer op dat de CvBP geen uitspraak doet over de kwestie of er al dan niet tucht zou moeten of had moeten worden toegepast. De CvBP wijst er op dat de kerkenraad zélf tucht heeft toegepast. De gedragingen hadden volgens de CvBP kunnen leiden tot een schorsing en afzetting. Daarmee is niet gezegd dat dit daartoe dient te leiden. Afzetting is hier niet aan de orde, gezien het oprechte berouw en zijn bereidheid tot verzoening en het meewerken aan een persoonlijk ontwikkeltraject.

De generale synode komt op dit onderdeel tot het volgende oordeel.

In het algemeen dient te worden uitgegaan van het volgende.

De KO geeft een viertal te nemen maatregelen in geval er moeiten ontstaan rond een predikant. Bij dringende noodzaak kan bij wijze van tijdelijke ordemaatregel de kerkenraad overgaan tot gehele of gedeeltelijke non-actief stelling (artikel B18 KO). Indien sprake is van een situatie waarin de predikant de gemeente blijvend niet meer met vrucht kan dienen dan besluit de kerkenraad de predikant los te maken van de gemeente (artikel B19 KO). In dat geval stelt de classis de predikant voor twee jaar beroepbaar binnen het kerkverband, dit volgt uit artikel B20.1 KO. Het predikantschap is volgens artikel B14.1 KO in beginsel een ambt voor het leven, in dienst van de Heer. Het ambt van predikant wordt hem verleend door de kerken in de weg van beroepbaarstelling en roeping (artikel B11 en B12 KO). Het ambt kan hem door de kerken ontnomen worden in de weg van ontheffing (artikel B20 KO) en afzetting (artikel B21 KO). In het kerkrecht is van oudsher onmiskenbaar een duidelijk onderscheid gemaakt in de toepassing van beide maatregelen. Bij ontheffing gaat betrokkene over tot een andere levensstaat. Uitgaande van het beginsel dat het ambt voor het leven is, dienen dan ook gewichtige redenen voor ontheffing aanwezig zijn. In de kerkrechtelijke literatuur worden hierbij voorbeelden genoemd, waarbij deze redenen liggen in een persoonlijk, lichamelijk of geestelijk onvermogen van de predikant om zijn ambt met vrucht uit te kunnen oefenen, dit alles ter beoordeling van de kerkenraad en de classis. In tegenstelling tot ontheffing is schorsing en afzetting gelegen in censurabele zonden aan de kant van de predikant. Schorsing en afzetting

zijn dan ook tuchtmaatregelen. In de KO van 1978 was de regeling voor ontheffing dan ook opgenomen in het hoofdstuk over de ambten, terwijl de afzetting was geregeld in het hoofdstuk over de tucht. Uit de ontstaansgeschiedenis van en uit de KO 2014 zelf, alsmede uit de inmiddels geldende Generale regeling voor predikantszaken blijkt dat er op dit punt geen breuk met het verleden beoogd is.

Artikel B21.1 KO bepaalt dat een predikant die een openbare of in ander opzicht ernstige zonde begaat, zijn ambt verwaarloost of misbruikt, in strijd handelt met het bindingsformulier dan wel het ambtelijk vermaan hardnekkig verwerpt, door de kerkenraad *wordt* geschorst. Na ten hoogste vier maanden schorsing beslist de kerkenraad of afzetting moet volgen. Uit de formulering van dit artikel volgt dat er sprake is van een dwingende bepaling. Als sprake is van één van de genoemde zonden dan dient overgegaan te worden tot schorsing. Er is voor de kerkenraad geen keuze om in geval van de in artikel B21.1 KO omschreven zonden niet de weg van schorsing, eventueel gevolgd door afzetting, te gaan. De weg van ontheffing kan in die situatie niet aan de orde zijn. Van een keuzevrijheid van de kerkenraad is dan ook geen sprake.

De vraag kan gesteld worden welke rol berouw, bekering, schuldbelijdenis en verzoening in dit verband hebben. Ook bij de beantwoording van deze vraag dient aangesloten te worden bij hetgeen in het kerkrecht van oudsher geldt. Wanneer op grond van artikel B21.1 KO de kerkenraad – met toestemming van de naburige kerk – tot schorsing overgaat, kan bij de vervolgbeslissing of afzetting moet volgen rekening gehouden worden met berouw, bekering, schuldbelijdenis van en verzoening met de predikant. Daarbij is de beoordeling door de kerkenraad – en in geval van afzetting bij de goedkeuring door de classis - aan de orde of de predikant, ondanks berouw, bekering, schuldbelijdenis en verzoening, de eer van Gods naam door zijn optreden dermate grote schade heeft toegebracht dat hij niet meer op geloofwaardige wijze zijn ambt binnen de kerk(en) kan uitoefenen en de kerken, die hem het ambt gegeven hebben, dan ook het vertrouwen missen in een trouwe en betrouwbare voortzetting van de ambtsuitoefening, zoals onder meer beschreven is in de Beroepscode voor predikanten (artikel D9 van de Generale regeling voor predikantszaken). Na beëindiging van de schorsing volgt bij een positief oordeel in dat geval hervatting van de ambtsdienst. Berouw, bekering, schuldbelijdenis en verzoening kunnen bij schorsingswaardig handelen in de zin van artikel B21.1 KO echter niet leiden tot het opgaan van de weg van ontheffing.

In het besluit van de kerkenraad van 8 november 2016 wordt gesteld dat de predikant ‘in de uitoefening van zijn predikantschap in een pastorale relatie en in een situatie van ongelijkheid gedurende langere tijd bij herhaling grensoverschrijdend gedrag heeft getoond, waarbij de lichamelijke integriteit van betrokkene werd aangetast. Dit grensoverschrijdend gedrag is qua aard te duiden als seksueel misbruik waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenadering of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of bedreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en of chantage’. De kerkenraad spreekt uit dat de predikant ‘aldus gedurende langere tijd in een verborgen en daarna ook geopenbaarde ernstige zonde geleefd en zijn ambt misbruikt heeft. Hij heeft daarmee de betrokkene, die hem zag “als man van de kerk”, schade toegebracht. Hij heeft deze situatie laten ontstaan en voortbestaan. Hij heeft dit verzwegen voor de kerkenraad en geen hulp gevraagd aan zijn medebroeders. Hij heeft hierin de naam van God oneer gedaan, de gemeente van Christus geschaad en het broederlijk vertrouwen geschonden’.

Uit deze vaststelling door de kerkenraad, die door de predikant niet is betwist, volgt dat er onmiskenbaar sprake is van zonden als bedoeld in artikel B21.1 KO. Uit het vorenstaande volgt dan ook dat de kerkenraad de weg van schorsing en afzetting had dienen te gaan. De generale synode bevestigt dan ook de uitspraak van de CvBP dat de ontheffing niet rechtsgeldig verklaard dient te worden.

De kerkenraad voert nog aan dat hij tucht heeft toegepast in de vorm van ambtelijk vermaan. De generale synode merkt op dat de misdragingen van de predikant op zich reeds leiden tot de tuchtmaatregel van schorsing in de uitoefening van het predikantschap. Los daarvan staat de tuchtoefening op grond van hoofdstuk D van de KO, waartoe het ambtelijk vermaan behoort. Toepassing van hoofdstuk D ten aanzien van de predikant zal veelal tevens dienen te leiden tot toepassing van artikel B21.1 KO. Er is echter geen

voorwaardelijke eis om aan de toepassing van artikel B21.1 KO een ambtelijk vermaan vooraf te laten gaan.

Nu de generale synode bevestigt dat de ontheffing niet rechtsgeldig is, vergen de aangevoerde bezwaren en verweren die samenhangen met de aangevoerde gewichtige redenen en met de toepassing van artikel B20.3 KO geen nadere bespreking meer.

VII. Beoordeling van het geschil onder 2: mededeling aan de gemeente

De CvBP heeft de kerkenraad opgedragen de gemeente mee te delen dat het onjuist was dat hij conclusies uit het rapport van drs. Z. zonder toestemming van de predikant met de gemeente heeft gedeeld. De kerkenraad heeft daarin onzorgvuldig gehandeld dit te doen zonder overleg met en expliciete toestemming van de predikant.

De kerkenraad acht voor publieke rechtzetting geen plaats. De kerkenraad moet telkens een afweging maken van alle in aanmerking komende belangen. Hij heeft zorgvuldig gehandeld door het belang van de gemeente te laten prevaleren boven het individuele belang van de predikant. Voor de stelling van de CvBP dat expliciete toestemming van de predikant nodig is, ontbreekt de onderbouwing.

De predikant heeft aangevoerd dat de informatieverstrekking door de kerkenraad aan de gemeente gekleurd is en dat de predikant hiervan vooraf niet op de hoogte wordt gesteld. De predikant wordt neergezet als dader van seksueel misbruik die gestraft moet worden. Iedere nuance raakt verloren. Er is sprake van verharding. Het belang van de predikant raakt steeds meer op de achtergrond.

De generale synode komt op dit onderdeel tot het volgende oordeel.

Artikel 71.4 KO bepaalt in het algemeen dat kerkelijke vergaderingen voorzien in zorgvuldige communicatie van hun besluiten. De verantwoordelijkheid voor de communicatie berust bij de kerkenraad. De zorgvuldigheid verlangt in dit geval van de kerkenraad dat hij een goede afweging maakt tussen de belangen van de kerkenraad, de predikant, de gemeente en, indien van toepassing, het kerkverband.

Het onderzoek en de conclusies, vastgelegd in het verslag van 14 september 2016, van drs. Z. liggen onder meer ten grondslag aan het besluit van de kerkenraad van 8 november 2016. In zijn beroepschrift van 28 februari 2017 heeft de predikant gesteld dat aan de gemeente is meegedeeld dat zijn gedragingen geduid moeten worden als seksueel misbruik in een pastorale relatie, dat hij zelfreflectie mist en een intensief therapeutisch traject van 1-3 jaar nodig heeft.

Met name de duiding van de gedragingen als seksueel misbruik en de lengte van het te verwachten therapeutische traject kunnen beschouwd worden als dermate essentiële en objectieve informatie dat deze de gemeente inzicht geeft in de ernst van de zaak en de door de kerkenraad noodzakelijk te nemen maatregelen. Van de mededeling dat de predikant zelfreflectie mist, kan dat evenwel niet gezegd worden, nu deze informatie dermate persoonlijk is en binnen een zorgvuldige belangenafweging buiten de mededeling had moeten blijven.

Uit het besluit van de kerkenraad van 8 november 2016 blijkt dat door de regiegroep namens de kerkenraad en in overleg met de predikant aan drs. Z. verzocht is om een diagnostisch onderzoek uit te voeren. Waar sprake is van een gezamenlijke actie om een deskundige onderzoek te laten doen en de predikant daaraan ook zijn medewerking heeft verleend, ligt het voor de hand om over de communicatie van het verslag van dat onderzoek naar de gemeente toe ten minste gezamenlijk overleg te hebben. Wanneer dat overleg niet tot overeenstemming leidt, behoudt de kerkenraad zijn eigen verantwoordelijkheid met inachtneming van een zorgvuldige belangenafweging.

Ten overstaan van de generale synode heeft de kerkenraad aangegeven dat *met instemming* van de predikant reeds op 15 juli 2016 aan de gemeente is meegedeeld dat het advies op basis van het rapport van de therapeut twee punten omvat: (1) werken aan verzoening met betrokkene en (2) middels therapie

werken aan het ontwikkelen van inzicht in machtsverhoudingen, afstand en nabijheid in pastorale relaties en te reflecteren op zijn eigen functioneren in dezen. De generale synode heeft aan de hand van het dossier echter niet kunnen vaststellen dat deze mededeling aan de gemeente *met instemming* van de predikant heeft plaatsgevonden. De inbreng van de predikant op de hoorzitting van 1 november 2016, als ook het bij de CvBP ingestelde beroep duiden er op dat van instemming geen sprake is geweest. Uit het door de kerkenraad op 8 april 2017 in beroep gevoerde verweer en het op 9 september 2017 ingediende (aanvullend) hoger beroepschrift wordt het tegendeel niet aangetoond. Het dient er dan ook voor gehouden te worden dat de instemming van de predikant heeft ontbroken.

De generale synode bevestigt de uitspraak van de CvBP, met dien verstande dat de woorden 'zonder toestemming' worden vervangen door 'zonder overleg'.

VIII. Beoordeling van het geschil onder 3: de proceskostenveroordeling

De CvBP heeft bepaald dat de kerkenraad als de in het ongelijk gestelde partij aan de predikant een bedrag van € 1.808,00 als kosten voor diens rechtsbijstand zal vergoeden. De CvBP heeft overwogen dat waar de Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken geen bepalingen kent omtrent een proceskostenvergoeding, op grond van christelijke billijkheid aansluiting wordt gezocht bij het commune Nederlandse privaatrecht. Daar geldt dat de partij die door de rechter bij vonnis in het ongelijk wordt gesteld zal worden veroordeeld om de proceskosten van de wederpartij te vergoeden (zie artikel 237 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering). De CvBP sluit zich aan het zogenaamd liquidatietarief en komt zo tot het genoemde bedrag aan te liquideren kosten (4 punten volgens tarief II).

De kerkenraad heeft in hoger beroep aangevoerd dat er geen kerkrechtelijke grondslag bestaat voor de toegekende kostenveroordeling en er geen rechtsgrond is voor de analoge toepassing van een civielrechtelijke norm. Toepassing van het strafrecht komt veel meer in aanmerking en daarin is van een kostenveroordeling ten laste van een benadeelde partij geen sprake.

De predikant ziet de kostenveroordeling graag in stand blijven, te meer nu de predikant in een financieel nadelige positie verkeert.

De generale synode komt op dit onderdeel tot het volgende oordeel.

De KO, de Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken en de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak kennen geen bepalingen voor een veroordeling in de kosten die gemaakt worden in het kader van de kerkelijke rechtsgang. Ook overigens is in het kerkrecht geen grondslag daarvoor te vinden. De CvBP ziet redenen om wel over te gaan tot een kostenveroordeling met toepassing van het statelijke civiele procesrecht. Het statelijke bestuursprocesrecht kent echter ook een regeling voor proceskostenveroordeling in bestuursrechtelijke procedures (artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht en het Besluit proceskosten bestuursrecht).

De vraag of binnen de kerkelijke rechtspraak plaats is voor een regeling voor een kostenveroordeling en zo ja, welke inhoud deze regeling dan dient te hebben en of daarbij aansluiting gezocht zou moeten worden bij het statelijke recht, vergt een bredere bestuurlijke afweging dan de generale synode in deze uitspraak als kerkelijk rechter kan maken.

Nu een kerkrechtelijke grondslag daarvoor ontbreekt vernietigt de generale synode het oordeel van de CvBP dat de kerkenraad aan de predikant een bedrag van € 1.808,00 als kosten voor diens rechtsbijstand zal vergoeden.

IX. Uitspraak

De generale synode:

1. bevestigt de uitspraak van de Commissie van Beroep in Predikantszaken dat het besluit van de kerkenraad van 8 november 2016 tot ontheffing van ds. Y. uit het ambt van predikant niet rechtsgeldig verklaard dient te worden;
2. spreekt – met het oog op artikel 19, lid 1, juncto artikel 15, onder l, van de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak - uit dat uit dit oordeel volgt dat de kerkenraad geen andere weg rest dan de weg van artikel B21 KO, die van schorsing, mogelijk gevolgd door afzetting van de predikant; nu hier sprake is van een nieuwe procedure dienen hierbij de artikelen G5 en G6 van de Generale regeling voor predikantszaken gevolgd te worden;
3. bevestigt de uitspraak van de Commissie van Beroep in Predikantszaken dat de kerkenraad de gemeente moet meedelen dat het onjuist was dat hij de conclusies uit het rapport van drs. Z. zonder toestemming van de predikant met de gemeente heeft gedeeld, met dien verstande dat de woorden 'zonder toestemming' vervangen worden door 'zonder overleg';
4. vernietigt de uitspraak van de Commissie van Beroep in Predikantszaken dat de kerkenraad aan de predikant een bedrag van € 1.808,00 als kosten voor diens rechtsbijstand zal vergoeden.